प्रियमाख्यातमित्यस्यपुनरुक्तिर्वक्र्याहर्षातिशयवत्त्वान्नदोषावहा ॥ भूयोभ्यधिकं किंप्रीतिदानंकरोमि तच्छ्रावितप्रियसमाभ्यधिकप्रियवस्त्वभावादित्यर्थः ॥ ननुसापत्नश्रे यःश्रुतिः कथंतेप्रियमित्यत्राह ॥ रामेवेति ॥ विशेषं पुत्रत्वप्रयुक्तस्नेहविशेषं ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ प्रियार्हं प्रियदानार्हं ॥ इतउक्ताद्रामाभिषेकाद्वरमधिकंप्रियंवचोऽमृतं परम न्यत् नसुवचं तादृशंहित्वमवोचः यतोधिकंप्रियं नसुवचं ॥ अतःप्रियोत्तरं प्रियाख्यानोत्तरं पारितोषिकरूपं परंश्रेष्ठं वरं वृणु ते तव तंवरं प्रददामि ॥ मयातु स्ववुध्या एतत्

इदंतुमंथरेमह्यमाख्यातंपरमंप्रियं॥ एतन्मेप्रियमाख्यातंकिंवाभूयःकरोमिते॥ ३४॥ रामेवाभरतेवाहंविशेषंनोपलक्षये॥ तस्मात्तु ष्टास्मियद्राजारामंराज्येभिषेक्ष्यति॥ ३५॥ नमेपरंकिंचिदितोवरंपुनःप्रियंप्रियार्हंसुवचंवचोऽमृतं ॥ तथात्यवोचस्त्वमतःप्रियोत्तरं वरंपरंतेप्रददामितंवृणु॥ ३६ ॥ इत्यार्षेश्रीमद्रामायणे वा० आ० अ० सप्तमःसर्गः॥ ७॥ ॥ ७ ॥ ७ ॥ मंथरात्वभ्यसू यैनामुत्सृज्याभरणंहितत्॥ उवाचेदंततोवाक्यंकोपदुःखसमन्विता॥ १ ॥ हर्षंकिमर्थमस्थानेकृतवत्यसिबालिशे॥ शोकसागरमध्य स्थंनात्मानमवबुध्यसे॥ २॥ मनसाप्रसहामित्वांदेविदुःखार्दितासती॥ यच्छोचितव्येहृष्टासिप्राप्यत्वंव्यसनंमहत्॥३॥ शोचामिदु र्मतित्वंतेकाहिप्राज्ञाप्रहर्षयेत्॥ अरेःसपत्नीपुत्रस्यवृद्धिंमृत्योरिवागतां॥ ४ ॥

प्रियाख्यानपारितोषिकयोग्यंवस्तु नदृश्यतेऽतस्त्वं यद्वरयिष्यसे तद्दास्या मीत्यर्थः ॥ ३६ ॥ इतिरामाभिरामेश्रीरामीये वा० आ० अ० सप्तमःसर्गः ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ अथ चलंचित्तंमनुष्याणामितिन्यायेन द्विस्त्रिर्मंथरयाहित वदुपदेशात्कल्याणमतेरपि कैकेय्याश्चित्तं चलितमित्याह ॥ मंथरात्विति ॥ अभ्यसूय असूयाविषयांकृत्वा हिताश्रवणात्कोपः ॥ एतद्हितंजायतेइतिदुःखं तत्समन्विते व ॥१॥ अस्थाने तदनुचितकाले ॥ बालिशे मूर्खे शोककालेहर्षोदयात् ॥२॥ मनसेति ॥ अतइत्यादिः दुःखार्दितासती तावकदुःखेनपीडितासती प्रसहामीत्यन्वयः ॥ व्यस नं विपदं ॥३॥ मतेर्दुष्टत्वं अनर्थकरेप्रियताविषयत्वं ॥ प्रहर्षयेत् प्रहृष्येत् ॥ अरित्वेहेतुः सपत्नीपुत्रत्वं मृत्योर्वृद्धिमिव तस्यवृद्धिं दृष्ट्वेतिशेषः ॥ ४ ॥